

A Pécsi Ítéltábla a dr. H.I pártfogó ügyvéd (fél címe 2) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Ábrahám Erika jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2013. május 29. napján kelt, 24.P.20.197/2013/6. számú ítélete ellen az alperes által 8. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - az alperest 30.000 (harmincezer) forint vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező részében helybenhagyja, egyebekben megváltoztatja oly módon, hogy az egyéb rendelkezéseket mellőzi, és ezt meghaladóan tekinti a keresetet elutasítottnak.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó kötelezését.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 29.525 (huszonkilencezer-ötszázhuszonöt) forint elsőfokú eljárásban felmerült részperköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint másodfokú eljárásban felmerült részperköltséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének a másodfokú eljárásban felmerült díját 95 %-ban a felperes, míg 5%-ban az alperes köteles viselni.

A feljegyzett első- és másodfokú eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2012. július 31. napján kelt, 00000 számú végzésével a felperes kérésére kizárta a Z Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalát a felperes és gyermeke gyámhatósági ügyeiben, és az alperest jelölte ki a felperesnek H Jegyzői Gyámhatóságával, valamint a K Városi Gyámhivatallal szemben benyújtott kizárási kérelem elbírálására. A Z Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának kizárására azért került sor, mert a felperes büntetőeljárást kezdeményezett a hatóság vezetője ellen. A minisztérium

megítélése szerint e tény arra utalt, hogy az ügyfél és a hatóság között oly mértékben megromlott a kölcsönös bizalom, hogy az a további ügyintézésre hatással lehet.

A felperes H Város Jegyzőjének elfogultsága és kizárása iránti kérelmére H Város Jegyzője arról tájékoztatta az alperest, hogy a felperes az eljáró gyámhivatali ügyintéző és a gyámhatóság megjelölésével közokirat-hamisítás és hivatali visszaélés elkövetésének gyanúja miatt tett feljelentést, ezért H Város Jegyzője közölte, hogy az ügy tárgyilagos megítélése érdekében új hatóság kijelölése szükséges. Közölte azt is, hogy hatóságánál másik, megfelelő szakképzettséggel rendelkező ügyintéző nincs. Időközben a Z Főügyészség B.864/2012/1. számú határozatával a felperes által dr. E.P és társai ellen tett feljelentést elutasította bűncselekmény gyanúja hiányában.

A fentiekre figyelemmel az alperes 2012. szeptember 19. napján kelt, XV-C-005/1367-12/2012. számú végzésével a felperesnek H Város Jegyzőjének kizárása iránti kérelmét elutasította a Ket.42.§-a és 43.§-ának (5) bekezdésére hivatkozva. Megállapította egyúttal, hogy sem abszolút, sem relatív kizárási ok nem áll fenn, mivel az ügyintézővel, illetve a hatáskör gyakorlójával szemben nincs büntetőeljárás folyamatban, az ügyfél bizalomvesztése a hatósággal szemben pedig nem kizárási ok.

A fenti határozattal egyidejűleg XV-C-005/1367-13/2012. sorszám alatt hozta meg az alperes azt a végzését, amellyel a felperes K Város Gyámhivatalának kizárása iránti kérelmét azonos indokoknál fogva elutasította - annak ellenére, hogy a gyámhivatal-vezető a hivatal kizárását kérte.

H Város Jegyzője ismételten kérte új eljáró hatóság kijelölését 2012. október 12-én, mivel a felperes ismét feljelentést tett az eljáró hatóság ügyintézője ellen zaklatás vétsége gyanúja miatt.

Az alperes XV-C-005/1367-18/2012. számú, 2012. október 19. napján kelt végzésével H Város Jegyzőjének kizárás iránti kérelmét elutasította. Döntését arra alapította, hogy a gyámügyi ügyintézővel szemben vagy a hatáskör gyakorlójával szemben bűncselekmény gyanúja miatt indult büntetőeljárás megalapozná a kizárást, azonban a feljelentés önmagában kizárási okot nem keletkeztet.

Ezután K Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Városi Gyámhivatalának vezetője 2012. november 8. napján kelt, 4/20-51/2012. számú iratában akként nyilatkozott, hogy a felperes által K Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Városi Gyámhivatala ellen benyújtott indítványok, feljelentések a hivatalvezető személyét, munkáját, a hivatalt, kollégáit kifejezetten sértő kijelentéseket tartalmaznak, a felperes agresszív, támadó viselkedése miatt a feljelentésben leírtak miatt a hivatalvezetőtől és munkatársaitól a jövőben nem várható el az ügy tárgyilagos megítélése, ezért kérte K Város Gyámhivatalának az eljárásból történő kizárását. 52. sorszámú végzésében K Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Városi Gyámhivatala ismételten kérte az eljárásból való kizárást, mivel az ügyben tárgyilagos, részleghajlás nélküli megítélés K Város Gyámhivatalától már nem várható.

Az alperes kormányhivatal szociális és gyámhivatala 2012. november 22. napján kelt, XV-C-005/1367-25/2012. számú végzéssel a felperesnek K Város Gyámhivatala kizárása iránt ismételt előterjesztett kérelmét elutasította, és a felperest egyúttal 5.000 forint eljárési bírsággal sújtotta. Indokolásában kifejtette, hogy a kizárás jogintézménye a pártatlan ügyintézés érdekében alkalmazandó, nem vezethet az ügyek alaptalan és ésszerűtlen elhúzódsához. Hivatkozott a Ket.1.§-ára, 2.§-ára, 42. §-ára és 43.§-ára is. Idézte az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) számú határozatát, miszerint a hatósági ügyekben eljáró ügyintézők kritikai állításokkal szembeni érzékenységi küszöbének magasabbnak kell lenni, mint más laikus személynél. Megismételte álláspontját, miszerint a büntető feljelentés ténye a kizárás szükségességét nem alapozza meg. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2012. december 28. napján kelt, 13306-10/2012. számú végzésével a felperesnek az alperes Szociális és Gyámhivatal kizárása iránt előterjesztett kérelmét elutasította.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma számú, 2013. január 8. napján kelt végzésével az alperes kormányhivatal szociális és gyámhivatala XV-C-005/1367-25/2012. számú végzése ellen a felperes által előterjesztett fellebbezést elutasította, és a végzést helybenhagyta.

A felperesnek a kizárási kérelmek és fellebbezések előterjesztésével összefüggésben 30.000 forint költsége merült fel abból, hogy két alkalommal utazott Kről Bre személygépkocsival dr. H.I ügyvédhez jogi tájékoztatás érdekében.

A felperes keresetében azt kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a felperes pártatlan ügyintézéshez és tisztességes eljáráshoz való jogát azzal, hogy az elfogultságot és kizárási kérelmet bejelentő H Jegyzői Gyámhatóság és K Városi Gyámhivatal kizárását megtagadta, és a felperes közigazgatási ügyében való eljárásukat lehetővé tette, ezért 150.000 forint nem vagyoni kártérítés és 30.000 forint vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Emellett elégtételadásra is kérte kötelezni az alperest oly módon, hogy 3 példányban az eljáró dr. V.Gy hivatalvezető aláírásával, hatósági bélyegzőlenyomattal ellátott, bocsánatkérő levelet küldjön a felperesnek, amelynek tartalmát a Z Hírlap és S Hírlap címdalán 3 napon belül jelentesse meg az alábbi szövegezéssel: „Sajnálataát fejezi ki az alperes felperesnek a Szociális és Gyámhivatala nevében eljáró dr. V.Gy nem jogkövető magatartása okán. A hatóság nem alkalmazta eljárása során felperessel, mint ügyféllel szemben a tisztességes és pártatlan ügyintézés szabályait, s ezzel neki kárt és sérelmet okozva, melyért az alperes és a nevében eljáró dr. V.Gy hivatalvezető nyilvánosan is bocsánatot kér, miután a bíróság elmarasztalva erre kötelezte.”

A felperes hangsúlyozta, hogy a H Jegyzői Gyámhatóság és a Ki Városi Gyámhivatal vezetője is elfogultságot jelentett be, és kérte a kizárását az ügyből. Ennek ellenére az alperes olyan tartalmú döntést hozott, ami lehetővé tette, hogy a felperes ügyében elfogult ügyintéző, illetve hatóság járjon el. Ezzel szembehelyezkedett az Alkotmánybíróság 17/2011. számú határozatával és az Emberi Jogok Európai Bírósága 12748/06. számú döntésével. A kereset jogalapjaként megjelölte a Ptk.4.§-át, 5.§-át, 76.§-át, 84.§-át, 348.§-ának (1) bekezdését, a 6/1988. (III.11.) AB számú határozatot és a 14/2004. (V.7.) AB számú határozatot.

Hivatkozott arra is, hogy az alperes eljárása a felperest emberi méltóságában sértette, méltatlan helyzetbe sodorta, és az alperesnek a felperessel szemben kialakított értékítélete becsületsértő.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes tisztességes és pártatlan eljáráshoz fűződő személyiségi jogát, amikor a felperes H Város Jegyzője és K Város Gyámhivatala kizárása iránti kérelmét elutasította. Ezért kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 180.000 forintot, és adjon elégtételt írásban a felperesnek címzett levélben az alábbi tartalommal: „Az alperes sajnálatát fejezi ki felperesnek a Szociális és Gyámhivatal jogsértése miatt, amikor nem alkalmazta eljárása során az ügyféllel szemben a tisztességes és pártatlan ügyintézés szabályait, s ezzel kárt okozott.” Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte egyúttal az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 9.500 forint perköltséget. A feljegyzett illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli az alperes személyes illetékmentessége okán.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította a Ptk.75.§-ának (1) bekezdése, az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint a Ket.42.§-ának (3) és (6) bekezdése alapján, hogy az eljáró hatóságok, azaz H Város Jegyzője és K Város Gyámhivatal vezetője bejelentették az elfogultság fennálltát és a kizárási okot annak ellenére, hogy valóban az abszolút kizárási ok hiányzott. Azzal, hogy az alperes felülmérlegelte a hatóságok által bejelentett szubjektív körülményt, megsértette a pártatlan és részrehajlás nélküli ügyintézés Alaptörvényben rögzített elvét. A 17/2001. (VI.1.) AB számú határozat alapján leszögezte, hogy a pártatlanságnak nem csak objektíve kell fennállnia, hanem a részrehajlás látszatát is kerülni kell. Az alperes akkor tagadhatta volna meg a kizárást, ha az érintett hatóság vagy a hatóság vezetője úgy nyilatkozik, hogy elfogultnak nem érzi magát, és a kizáráshoz nem járul hozzá. Az ügyben eljáró hatóságok azonban éppen ezzel ellentétes nyilatkozatot tettek.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes a fenti magatartásával a tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi jogában sértette meg a felperest, ezért a Ptk.84.§-ának (1) bekezdés *a)*, *c)* és *e)* pontjában írt jogkövetkezményeket alkalmazta. Megállapította a jogsértés megtörténtét, az alperest elégtétel adására kötelezte bocsánatkérő levél formájában, a jogsértés nyilvánossága köréhez igazodó módon, valamint a Ptk.348.§-ának (1) bekezdésére és 349.§-ának (1) bekezdésére is tekintettel, a Ptk.339.§-ának (1) bekezdése, 355.§-ának (1) és (4) bekezdése alapján a felperes által igényelt 150.000 forint nem vagyoni és 30.000 forint útiköltségként felmerült vagyoni kár megfizetésére kötelezte az alperest. Az alperesnek az elégtételadás egyéb módjára vonatkozó igényét elutasította.

Elutasította továbbá a becsület és az emberi méltóság megsértésének megállapítását a Ptk.76.§-ában szabályozott feltételek hiányában, mivel az alperes határozataiban olyan megállapítást, nyilatkozatot vagy véleményt nem talált, amely aránytalanul bántó, lealacsonyító, becsmérítő lenne.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, és a kereset teljes elutasítását kérte.

Fellebbezését elsősorban arra alapította, hogy az ügyfél pártatlan, tisztességes eljáráshoz fűződő joga is alanyi jog ugyan, de annak megsértése nem valósít meg egyúttal személyhez fűződő jogsértést is. Az eljárási törvény megsértése közjogi jogsértés, és legfeljebb a Ptk.349.§-ában szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kárért fennálló felelősség alapjául szolgálhat, a Ptk.75-85.§-ai nem alkalmazhatóak ebben a körben.

Hivatkozott arra is, hogy személyhez fűződő jogok megsértése iránti perben eljáró bíróság nem véleményezheti a közhatalmi eljárás törvényességét, azt nem bírálhatja felül. A személyiségi jogi per nem szolgálhat általános vagy akár különleges jogorvoslati fórumként. Mivel pedig a polgári per bírósága a közigazgatási döntést nem bírálhatja felül, ezért annak jogellenességét sem állapíthatja meg. Jogellenesség hiányában pedig kártérítési felelősség nem áll fenn.

Kifejtette álláspontját, miszerint az Alkotmánybíróság 17/2001. (VI.1.) AB számú határozata nem alkalmazható, mivel az Alaptörvény negyedik módosítása értelmében az Alaptörvény hatályba lépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítették.

Előadta, hogy az elsőfokú ítéletben felhívott döntések kifejezetten a büntetőeljárásra vonatkoznak, azokat kiterjesztően értelmezni nem lehet.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a Ket. végső soron még azt is megengedi, hogy kizárt hatóság járjon el - a 43.§-ának (6) bekezdése szerint.

Rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság sem talált az alperes határozataiban olyan többletelemet, amely a személyiségi jogi jogsértést megalapozta volna.

Állította a Ptk.349.§-a és Ptk.339.§-a szerinti jogellenes, felróható magatartást sem valósított meg az alperes, mivel mérlegelési jogkörben hozott döntésével az alapul szolgáló tényeket és bizonyítékokat nem kirívóan okszerűtlen módon mérlegelte. A jogalkalmazói munka velejárója a tévedés, az ügyintézői tévedés azonban a felróhatóság körén kívül esik. A jogszabálynak az eltérő értelmezése pedig önmagában nem valósít meg jogellenes, felróható magatartást, így az alperes kártérítési felelőssége nem megalapozott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Egyúttal a másodfokú eljárásban is utazási költség, mint perköltség megtérítését kérte az alperestől.

Véleménye szerint a fellebbezés elkésztett, ezért azt el kell utasítani, mivel az elsőfokú eljárásban a bíróság az ítéletét kihirdetéssel közölte, és innen számított a fellebbezési határidő.

Kifejtette álláspontját, miszerint az alperes által megvalósított közjogi eljárási jogsértés egyúttal személyiségi jogát is sértette. E körben hivatkozott a 49/1995. (VI.30.) AB számú határozatra: a közigazgatási szerv hibás értelmezéséből eredő indokolatlan zaklatásnak tette őt ki, és „a zaklatás köztudottan személyiségi jogi sérelem”.

Arra az esetre, hogy ha a másodfokú bíróság nem osztaná az álláspontját, felhívta a figyelmet arra, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár, a Ptk.349.§-ára is alapította a keresetét, ezért az alperes legfeljebb a bocsánatkérő levél megírását kifogásolhatja.

Hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bírósága 12748/06 számú határozatára és a 17/2001 számú AB határozatra is. Állította, hogy a polgári jogi döntést köti a büntető ügyben hozott döntés.

Előadta azt is, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma korábban a Z Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának kizárását éppen azzal indokolta, amely okot alaptalannak tartott az alperes, így véleménye szerint az alperes eljárása jogsértő, és bizonytalanságot teremt.

Hangsúlyozta, hogy a tisztességes eljárást és annak látszatát nem csak a büntetőeljárás, hanem minden hatósági eljárás során meg kell őrizni.

A fellebbezés túlnyomórészt alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg, a megállapított tényekből azonban eltérő jogi álláspontja okán részben helytelen következtetést vont le, így érdemi döntése csak kisebb részben helyes.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben rögzített azon megállapítással, hogy a alperes Szociális és Gyámhivatala akkor járt volna el helyesen, ha a támadott XV-C-005/1367-12/2012., XV-C-005/1367-13/2012., XV-C-005/1367-18/2012. és XV-C-005/1367-25/2012. számú határozatok rendelkezéseivel ellentétben H Város Jegyzőjét és K Város Gyámhivatalát kizárta volna a felperes és a gyermeke közötti kapcsolattartási eljárásból elfogultság miatt. Valóban szembeötlően gyakori a jelen per felperesének az eljáró hatóságokkal szemben előterjesztett elfogultsági bejelentése; így a jelen peres eljárás alapjául szolgáló alperes iratai szerint is három hatóság ellen jelentett be elfogultsági kifogást: H Város Jegyzőjén és K Város Gyámhivatalán kívül a Z Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalával szemben is. E tényből azonban nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a felperes bejelentései eleve alaptalanok. Az elfogultsági kifogás elbírálása során nem lehet figyelmen kívül hagyni az érintett ügyintéző, illetve a hatóság vezetőjének nyilatkozatát.

A jelen eljárás során H Város Jegyzője 2012. augusztus 21. napján úgy nyilatkozott, hogy az ügy tárgyilagos megítélése miatt új eljáró hatóság kijelölése szükséges, továbbá hatóságánál nincs másik, megfelelő szakképzettséggel rendelkező ügyintéző. K Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Városi Gyámhivatalának hivatalvezetője 2012. június 29-án szintén kérte az eljárásból történő kizárását, a felperes indítványa alapján, elfogultságra hivatkozva.

Ezután H Város Jegyzője 2012. október 12-én az ügyfél újabb és kifejezett kérelmére és a megtett feljelentésre tekintettel ismételtén kérte új eljáró hatóság kijelölését, tekintettel arra is, hogy az ügyfél az eljárást folytató H Jegyzői Gyámhatósággal egyáltalán nem működött együtt, annak ellenére sem, hogy az ügyét 2011-ben újonnan kijelölt ügyintéző vette át.

Végül K Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Városi Gyámhivatal hivatalvezetője 2012. november 8-án kelt átiratában arról nyilatkozott, hogy „felperes a hivatal ellen benyújtott indítványai, feljelentései személyemet, munkámat, hivatalomat, kollégáimat kifejezetten sértő kijelentéseket tartalmaz. Álláspontom szerint felperes agresszív, támadó viselkedése, a Központi Nyomozó Főügyészséghez írott indítványában leírtak miatt személyemtől és munkatársaimtól a jövőben nem várható el az ügy tárgyilagos megítélése. A fentiekre tekintettel kérem, hogy K Városi Gyámhivatalát az ügyből kizárni szíveskedjen. Kérem a tisztelt hivatalvezető urat, hogy az eljárás lefolytatására másik, azonos hatáskörű hatóságot kijelölni szíveskedjen.”

E nyilatkozatok mindegyike határozott és egyértelmű - sőt, az idő múlásával egyre sürgetőbb - arra vonatkozóan, hogy az alperes a felperes gyermekével való kapcsolattartási ügyében H Város Jegyzője, valamint K Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Városi Gyámhivatala helyett más hatóságot jelöljön ki elfogultság okán. E nyilatkozatokat nem lehet olyképpen értelmezni, hogy az eljáró ügyintéző, hatóság, illetve a hatóság vezetője elfogultnak nem érzi magát.

Ha az ügyintéző vagy a hatóság vezetője az ügyfél elfogultsági kifogására úgy nyilatkozik, hogy kéri az eljárásból történő kizárását, ez azt jelenti, hogy elfogultnak vallja magát. Ha az ügyintéző vagy a hatóság vezetője elfogultnak vallja magát, akkor az elfogultsági kifogás elbírálására jogosult szerv a Ket.43.§-ának (2) bekezdése alapján sem mérlegelhet úgy, hogy az ügyintéző nem elfogult. Ez akkor is igaz, ha a Ket.43.§-ának (6) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy az a hatóság, amelyikkel szemben kizárási ok áll fenn, továbbra is eljárjon, abban az esetben, ha nincs kijelölhető másik, azonos hatáskörű hatóság. A jelen esetben ugyanis nem arról volt szó, hogy nincs kijelölhető más, azonos hatáskörű hatóság, azaz nem állt fenn a Ket-ben írt különleges feltétel.

Azzal, hogy az alperes az eljáró hatóságok kifejezett kérelme ellenére H Város Jegyzőjének, valamint K Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Városi Gyámhivatalának kizárását a Ket.42.§-ának (3), (5) és (6) bekezdése ellenére megtagadta, sérült a felperesnek a Ket.2.§-ának (1) bekezdésében rögzített részrehajlás nélküli ügyintézéshez való joga.

A 17/2011. (VI.1.) AB számú határozat rögzíti, alkotmányos követelmény, hogy az a bíró, aki a vele szemben fennálló kizárási okot maga jelenti be, a bejelentés megtétele után az ügyben nem járhat el. Analógiaként ez a jogelv alkalmazható a közigazgatási eljárásra, közigazgatásban eljáró ügyintézőre, és az általa bejelentett elfogultsági kifogásra is. Ez a jogelv az állandó bírói gyakorlatban tovább él, még akkor is, hogy ha az Alaptörvény negyedik módosítása előírta, hogy az Alkotmánybíróság korábbi határozatait az új Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni.

Helytállóan hívta fel a felperes ide kapcsolódóan az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt 12748/06 számon folyamatban volt ügyben hozott döntést, miszerint a kizárás és kijelölés tárgyában eljáró bíróság az elfogultsági nyilatkozatot nem bírálhatja felül.

Helyesen utalt a felperes az Alaptörvény XXIV. cikkére, amelynek (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül intézzék. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdés szerint mindenkinek joga van a törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság tehát helyesen állapította meg ítéletének indokolásában, hogy sérült a felperesnek a tisztességes, pártatlan hatósági eljáráshoz való joga.

Osztotta azonban a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében írt azon okfejtést, miszerint közjogi jogsértés nem eredményez egyben személyhez fűződő jogsérelmet is.

Mint ahogy azt a Pécsi Ítélőtábla a Pf.III.20.617/2011/5. számú döntésében - amely a BDT2012.2679. szám alatt került közzétételre - már kifejtette, a személyhez fűződő jogok a személyiség elsőrendű megnyilvánulásához, a jogalanyi minőséghez kapcsolódnak, a személyiség kiteljesedését biztosítják, méltóságának a kifejeződései. Ekként általánosak, azaz minden jogalanyt megilletnek a jogalany természetéhez igazodóan. Az alanyi jogok köre azonban lényegesen szélesebb, mint a jogalanyokat megillető személyhez fűződő jogok köre. Különösen a bírósági vagy más hatósági eljárásokban résztvevő magánszemélyeket illethetnek meg olyan alanyi jogok, amelyek az Alaptörvényben is gyökerezhetnek, mégsem terjed ki rájuk a Ptk.75-76.§-a szerinti általános személyiségi jogi védelem. Az ilyen, jellemzően az eljárást lefolytató hatósággal, az állami közhatalmat gyakorló szervvel szemben fennálló jogok védelmét más módon, törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával biztosítja az állam. A bírósági vagy más hatósági eljárásban a felet megillető eljárási jog - pl. a tisztességes eljáráshoz való jog - is ilyen természetű, amelyekre a jelen perben a felperes hivatkozott.

E jog biztosítása a hatósági eljárásban nem mindenkit, hanem kifejezetten csak az államot terheli. Az államnak ez a közjogi kötelezettsége, és az azzal szemben az eljárás alá vont személyt megillető alanyi jog nem transzformálódik egyúttal polgári jogi védelemben részesített személyiségi joggá. Az eljárási jog megsértése tehát közjogi jogsértés. A közjogi jogsértésért fennálló felelősség polgári jogi vetületét a Ptk.349.§-a szabályozza az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségként. A hatósági eljárásban a felperest megillető eljárási jog tehát nem abszolút szerkezetű, mint a személyiségi jogvédelmet szolgáló jogok (Ptk.75-85.§-ai), hanem relatív szerkezetű jog.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság mellőzte a jogi indokolásból a közigazgatási eljárási jogi jogsértéssel összefüggésben az elsőfokú ítéletnek a Ptk.75. §-ára és 84.§-ára való hivatkozásait.

Egyetértett viszont az ítélőtábla az elsőfokú ítéletnek azzal a megállapításával, hogy a felperesnek a pártatlan és tisztességes ügyintézéshez fűződő joga sérelmén túl az alperes nem valósított meg egyéb olyan magatartást, amely a felperes személyét, a felperes, mint személy autonómiáját sértette volna. A támadott határozatokban nem található olyan értékelés a felperesre nézve, amely indokolatlanul bántó, lealacsonyító vagy becsmérlő lenne. Így a felperesnek az alperes eljárása során nem sérült sem a becsülete, sem az emberi méltósága.

Mindezekre tekintettel alaptalan a felperesnek a személyiségi jogsértés megállapítására vonatkozó és a bocsánatkérő levél formájában történő elégtételadás iránti igénye. Erre vonatkozóan a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A fent kifejtettek szerint tehát a felperes a Ptk.349.§-a szerint igényelhet az őt ért sérelemért jogorvoslatot. A felperes keresetében az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségre is hivatkozott. Osztotta az ítélőtábla az alperes véleményét, miszerint önmagában a téves jogértelmezés, vagy téves mérlegelés nem ad alapot a kártérítésre. A közigazgatási szerv téves döntése akkor értékelhető vétkes magatartásnak, ha a döntés kirívóan okszerűtlen mérlegelés vagy kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés eredménye. Ezt az elvet rögzítette a Kúria több eseti döntésében (Pfv.IV.20.886/2012/4., Pfv.IV.20.425/2012/4., Pfv.IV.21.197/2011/4.), amelyet követ a bírói gyakorlat is (BDT2008.1817).

A másodfokú bíróság meggyőződése szerint az alperes támadott határozatai kirívóan súlyos tévedésen alapulnak, kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredményei. Az Alaptörvény idézett rendelkezései szerint alapelv a pártatlan eljáráshoz való jog, amelyet nyilvánvalóan sért, ha olyan hatóság jár el, amely részrehajlónak nyilvánítja magát.

Mindazonáltal még a kirívóan súlyos jogszabálysértés sem elegendő a kártérítésre kötelezéshez. Többletelemként szükséges feltétel a közigazgatási szerv kárfelelősségének megállapításához, hogy a kirívó tévedés kárt eredményezzen az ügyfél oldalán. Nem minden jogsértés jár szükségképpen azzal a következménnyel, hogy megalapozza a kártérítési igényt, mint jogkövetkezményt (Kúria Pf.III.20.472/1994/2.). Vizsgálni kell, hogy érte-e kár egyáltalán a felperest (KGD1994.68). Ezért vizsgálni kell a kártérítés általános feltételeit - felróható magatartás, bekövetkezett kár és a kettő közötti okozati összefüggés - a Ptk.339.§-ának (1) bekezdése szerint (BDT2004.1028).

Nem vitatható, hogy a felperes jogi segítséget vett igénybe beadványai, nyilatkozatai megfogalmazásához a közigazgatási eljárásban is. A 30.000 forint költség, mint útiköltségként felmerült kár iránti igénye nem eltúlzott a **B - K** útvonalon, kétszer oda-vissza. Az alperes ennek összegét nem kifogásolta, csupán arra hivatkozott, hogy nem volt feltétlenül szükséges **b-i** ügyvéd tanácsát kikérnie. A másodfokú bíróság is elfogadta azonban a felperes érvelését, miszerint a korábbi ügyeiben is eljárta dr. **H.I** ügyvéddel alakult ki az a bizalmi viszony, amely jogvitái eredményes megoldásához szükséges.

Ezért a Ptk.355.§-ának (1) és (4) bekezdésére tekintettel alapos a 30.000 forint útiköltség iránti felperesi igény.

A korábban kifejtettek szerint azonban személyiségi jogsértés nem, csupán hatósági eljárási jogsértés érte a felperest. A felperes által hivatkozott 49/1995. (VI.30.) AB számú határozat 3.1. pontja valóban azt rögzíti, hogy a hatóság hibás jogértelmezése az állampolgárok zaklatását eredményezheti. A jelen esetben azonban az ítélőtábla a felperes sérelmére zaklatást nem tapasztalt. A felperes fordult folyamatos kérelmeivel - jogszabály által biztosított jogával élve - a kapcsolattartással összefüggésben a hatóságokhoz, és nem fordítva. Az sem rögzíthető köztudomású tényként - a felperes állításával ellentétben -, hogy a zaklatás személyiségi jogi jogsértést valósít meg. Személyiségi jogsértés hiányában azonban nem vagyoni kártérítés iránti igénye nem

teljesíthető. Ezért e vonatkozásban a másodfokú bíróság elutasította a felperes keresetét, megváltoztatva az elsőfokú ítéletet.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján.

Megjegyzzi a másodfokú bíróság, hogy alaptalan volt a felperes fellebbezési ellenkérelmének azon hivatkozása, miszerint a fellebbezés elkészített, mert az ítéletet kihirdetéssel kell közölni tekinteni. A Pp.219.§-ának (1) bekezdés *a)* pontja alapján ugyanis az ítéletet kézbesítés útján kell közölni a felekkel, függetlenül attól, hogy a tárgyaláson személyesen jelen voltak-e, az ítélethirdetést hallották-e. A Pp.234.§-ának (1) bekezdése szerint pedig a fellebbezés előterjesztésének határideje a határozat közlésétől - az ítélet kézbesítésétől - számított 15 nap. A felperes által hivatkozott eset a végzések közlésére vonatkozik, amely a Pp.219.§-ának (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja szerint eltérően szabályozott az ítélet közléséhez képest, a jelen ügyben tehát figyelembe nem vehető.

Rámutat a másodfokú bíróság továbbá arra, hogy a Pp.104/A.§-ának (1) bekezdése szerint a napokban megállapított határidőbe nem számít be minden évnek a július 15.-augusztus 20-ig terjedő időszaka (törvénykezési szünet) - ahogy arról az elsőfokú bíróság a fellebbezési záradékban helyesen tájékoztatta a feleket. Az alperes részére az elsőfokú ítélet 2013. július 2. napján szabályszerűen kézbesítésre került, így 2013. augusztus 23. napjáig állt számára nyitva a fellebbezés postára adásának határideje. Ehhez képest 2013. augusztus 15. napján postára adta fellebbezését, az tehát határidőben érkezett, nem késett el.

A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget az ítélet megváltoztatására tekintettel, a pernyertesség - pervesztesség aránya alapján határozta meg. A felperes az EBH1999.94. számú eseti döntésben írt pertárgyérték-számítás szerint 5 %-ban lett pernyertes (Itv.39.§-ának (3) bekezdés *c)* pontja alapján) 600.000 forint meg nem határozható perértékből 30.000 forint kártérítésre.

A felperesnek járó, első fokon felmerült 9.500 forint útiköltség 5 %-át (475 forint) beszámítva az alperesnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (3) bekezdése alapján, a Pp.81.§-ának (1) bekezdésére is tekintettel járó ügyvédi munkadíjba (30.000 forint), az alperesnek jár elsőfokú perköltség a rendelkező részben írt összegben.

A másodfokú eljárásban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (3) és (5) bekezdése alapján 10.000 forint másodfokú eljárásban felmerült perköltség megfizetésére kötelezte a felperest az alperes javára a másodfokú bíróság, beszámítva a felperes oldalán felmerült útiköltség pernyertességgel arányos részét, tekintettel a Pp.81.§-ának (1) bekezdésére is.

A feljegyzett elsőfokú (36.000 forint) és másodfokú (48.000 forint) illetéket az Állam viseli, figyelemmel arra, hogy a felperes teljes személyes költségmentességben részesült, míg az alperes személyes illetékmentes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-

ának (1) bekezdése és 14.§-a szerint, tekintettel az Itv.74.§-ának (3) bekezdésére és 5.§-ának (1) bekezdésére is.

A felperes pártfogó ügyvédje díjának viseléséről a Pp.87.§-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett az ítélőtábla.

A másodfokú bíróság a határozatát tárgyaláson kívül hozta meg a Pp.256/A.§-ának (4) bekezdése szerint.

P é c s , 2013. október 24.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró